No. 205. | TE ZEGELEN | 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Woensdag 30 Augustus.

Frankrijk.

PARIJS, den 27sten Augustus.

De hertog en hertogin *van Orleans* zijn te Compiegne met geestdrift ontvangen.

— De *Moniteur* maakt heden een koninklijk besluit openbaar, waarbij de oprigting der bank van Havre wordt goedgekeurd.

Hetzelfde blad kondigt aan, dat de fransche zaakgelastigde te Lima tegen het decreet van den generaal *Santa-Cruz* geprotesteerd had, waarbij deze de havens van Chili in staat van blokkade verklaart, zoo lang dit gemeenebest met de staten van Peru en Bolivia (waarvan hij beschermheer en president is) in oorlog zou verkeeren. In dit protest wordt het dekreet van den generaal in strijd genoemd met het regt der volken en met het onlangs tusschen Frankrijk en Bolivia gesloten trakfaat.

— Men verzekert dat in den raad van ministers tot de ontbinding der kamer van afgevaardigden besloten is, en dat de koninklijke ordonnantie deswege in de eerste dagen van September in het regeringsblad zal verschijnen.

— Eerstdaags zal aan den koning ter onderteekening worden aangeboden eene ordonnantie waarbij merkelijke veranderingen in het personeel der consulaten worden gebragt. Men houdt zich op het ministerie van buitenlandsche zaken tegenwoordig ook met een dergelijken arbeid betrekkelijk de gezantschappen en legatien bezig.

— Het berigt van het overlijden van den baron *Louis* is te voorbarig geweest. Zijn toestand is echter hopeloos.

— De voorziening in cassatie door den generaal *Donnadieu*, is gisteren verworpen geworden. Het hof heeft geene der door den advokaat *Mandarox-Vertamy*, den verdediger des generaals, met ongemeene welsprekendheid aangevoerde bewijsmiddelen, geldig verklaard. De weglating der handteekening van den heer *Ferray* en de bijvoeging [illegible] verdediging, hebben aan het hof geenen genoegzamen grond voor de nietig-verklaring dier akte opgeleverd.

— De verantwoordelijke uitgever van het dagblad *l'Europe*, die gisteren voor het hof van assises moest te regt staan, als beschuldigd van aanzetting tot haat jegens en minachting van het bewind, is niet voor de balie verschenen. Het hof heeft hem tot een jaar gevangenis en [illegible] veroordeeld.

— Onophoudelijk komen er koeriers bij de russische ambassade aan. Men schrijft dit toe aan onderhandelingen wegens Spanje.

— Gisteren nog werd verzekerd dat de expeditie van Constantine geen voortgang zou hebben. Thans leest men in een ministerieel blad, dat juist gisteren, bevel is gegeven tot het doen dier onderneming. Na alle wegen van onderhandeling te hebben ingeslagen, heeft de generaal *Damrémont*, door de hooghartige taal van *Achmet-bey* tot het uiterste gebragt, gemeend nieuwe bevelen van het bestuur te moeten vragen, en op versterking aan te dringen, ingeval hetzelve tot den oorlog besloot; voerende hij, als reden van dit laatste aan, dat een deel zijner troepen in de hospitalen ziek lag. De raad van ministers zou daarop tot het doen plaats hebben der expeditie besloten, en te gelijker tijd aan de admiraals *Gallois* [waarvan gisteren, zeker des verkeerdelijk, gemeld is dat hij naar Lissabon onder zeil was gegaan] en *Lalande* bevel gegeven hebben om met hunne eskaders, Tunis te blokkeren, alwaar, naar men zeker meende te zijn, troepen, uit Konstantinopel komende, tot hulp van Constantine moesten ontscheept worden.

De berigten uit Afrika gaan tot den 19den dezer. De generaal *Damrémont* had den vorigen dag te Guelma eene dagorder uitgevaardigd waarin hij de troepen van het kamp aldaar zijne hooge tevredenheid betuigt over hunnen ijver in het aanleggen van verdedigingsmiddelen op dat punt, en op den moed en de verachting van gevaren en ontberingen terugkomt, waarvan zij zoo vele blijken hadden gegeven, en die hun de regtmatigste aanspraak op belooning van de zijde des gouvernements gaven. — Ook in de bijzondere berigten uit Bona, wordt de ijver en den goeden geest van het garnizoen van Guelma zeer geroemd, en, even als in de dagorder, de oorzaak daarvan vooral aan de uitmuntende hoedanigheden des generaals *Duvivier* toegeschreven.

Abd-el-Kader heeft aan zijn broeder *Sidy-Mustapha*, die door hem tot bey van Medeah benoemd was, die waardigheid weder ontnomen, daar het bleek dat hij een bedorven jongeling was, die de inwoners van Melida veeleer tot opstand tegen zijnen broeder dan tot onderwerping aan diens gezag aanmaande. Zijn opvolger *El-Barkani* scheen echter de voetstappen van zijnen voorganger te [illegible] Melida zou spoedig bezet worden, en alzoo een einde aan alles [illegible] gemaakt. Bij het afzenden der berigten uit Oran bevond *Abd-el-Kader* zich nog te Tlemecen; hij maakte zich echter tot het vertrek gereed.

— Het gouvernement heeft de volgende telegraphische depeche openbaar gemaakt:

» Bayonne, 25 Augustus.

» Berigten uit Madrid van den 21sten houden in, dat het ministerie nog niet tot stand is gekomen; drie ministers hadden nog slechts het hun gedane aanbod aangenomen; er heerschte eene sterke gisting, zonder wanorde echter.

» *Espartero* is nog te Torreladones. De vijf en zestig officieren die hij in hechtenis had doen nemen, zijn ontkomen.

» Men zegt dat *Zariateguy* over den Boven-Ebro weder aanrukt.

» De leger-afdeeling van *Escalera* is te Miranda en Vittoria aan het muiten geslagen. Hij is door zijne soldaten omgebragt, omdat hij de karlisten niet naar Segovia gevolgd was.

» De chapelgorris zijn te Oyarzun, ter zake van hunne achterstallige soldij, in opstand geraakt. Men is er den 23sten in geslaagd om hen te bevredigen.

» Den 22sten was er te Saragossa niets nieuws; te Pampeluna zijn den 24sten, 130 manschappen van het legioen, met wapenen en bagaadje, naar Frankrijk gedeserteerd; zij waren nog niet aan de grenzen gekomen."

Omtrent de muiterij der troepen van *Escalera* en den dood van dien generaal, geeft het *Journal des Débats* eene beschouwing, waarin hij het gehouden gedrag van dien bevelhebber regtvaardigt en hem als het onschuldig slagtoffer van de woede zijner soldaten voorstelt. *Escalera* was, bij het vertrek van *Espartero* met het beste en aanzienlijkste deel zijner troepen naar Arragon en Kastilie, voorloopig met het opperbevel over het noorderleger belast; toen *Zariategui* den Ebro was overgetrokken, stelde *Escalera* zich aan het hoofd van 3 of 4000 man en volgde de karlistische [illegible] met oogmerk om dezelve tegen te houden, zoo zij zich in eene min of meer belangrijke sterkte wilde nestelen; doch toen *Uranga*, de opperbevelhebber der in opstand zijnde gewesten, van de afwezigheid van den chef van het noorderleger gebruik makende, met grof geschut het beleg voor Penacerrada sloeg en de gemeenschap tusschen Vittoria en de zuidelijker gelegen streken afsneed, oordeelde *Escalera* dat het pligt was het gebied, waarover hem het bevel was opgedragen ter hulp te komen, hetgeen hij te geruster meende te kunnen doen op de bedenking dat de magt die zich in en om Burgos bevond, benevens de aanrukkende troepen, den karlistischen generaal genoegzamen tegenstand zoûden kunnen bieden; en het niet te veronderstellen was dat in die omstandigheden punten zoo belangrijk als Segovia en zijn Alcazar waren, door het bestuur zonder garnizoen, ja zonder een enkelen patroon voor de nationale garde zou laten, zoo als gebeurd is. — De soldaten van zijne legerafdeeling, aan alles gebrek lijdende, en den vijand de hoofdstad ziende bedreigen, gaven slechts aan het denkbeeld dat hun generaal hun verraden wilde gehoor, en *Escalera*, wiens gehouden gedrag, naar uit het bovenstaande blijkt, niet gelaakt kan worden, viel als een nieuw offer van blinde verwoedheden van de volslagene regeringsloosheid, die in Spanje heerscht.

De rigting, die volgens de bovenstaande depeche *Zariateguy* zou genomen hebben, is naar den kant van het gebergte van Burgos. Uit de bijzondere berigten van het oorlogs-tooneel blijkt, dat de generaals der koningin, *Oraa* en *Buerens*, nog niets anders deden dan de bewegingen des Pretendenten gadeslaan. Deze hield zich bergachtige streek tusschen Teruel en Albarazim in de op, waar zich het grootste deel zijner magt vereenigd had. Van dit punt, kan hij met al zijne strijdkrachten in Oud of Nieuw Kastilie vallen, of in Neder-Arragon, of in de vlakte van Valencia, of ook in de provincie Cuenca. Brieven uit Teruel van den 16den hielden dat die stad door 1600 man bedreigd werd, terwijl de plaats schier zonder verdediging was. Het garnizoen had in die omstandigheden nog een uitval gedaan, die deszelfs sterkte al wederom gedund had. Het gebrek dat onder de constitutionele troepen algemeen heerscht is nog altijd even groot.

Van de grenzen schrijft men dat Mora-de-Ebro en Grandesa in het bezit der karlisten waren gekomen. De brigadier *Castor* blokkeerde de haven van Castro-de-Urdiales, in de nabijheid van Santander; men dacht dat dezelve zich zou moeten overgeven zoo er geene dadelijke hulp opdaagde.

— De berigten uit Madrid, zoo door de telegraphische depeche van heden, als meer bijzonder door de gewone berigten van daar van den 19den aangebragt, geven een geheel ander denkbeeld van den staat van zaken in die hoofdstad. Het blijkt thans dat er niets volledigs tot stand is gekomen, en de militaire demonstratie, ten gevolge waarvan het ministerie *Calatrava* het raadzaam gekeurd heeft af te treden, niets anders dan eene ministeriele krisis heeft voort-

gebragt. Men heeft wel reeds de namen van de leden des nieuwen kabinets bijeen, maar de mannen, die aangewezen zijn om het zamen te stellen aarzelen nog in het nemen van een besluit. Men schijnt zelfs nog niet eens de gaza toestemming van den generaal *Espartero* bekomen te hebben. Zoo aan den anderen kant al het kabinet tot stand komt, dan is het te betwijfelen of het wel magtig genoeg zal zijn om zich te handhaven, iets hetwelk, naar het zich laat aanzien, moeijelijk aan hetzelve zal kunnen gelukken zoo het zijne optreding door geene schitterende overwinning op de karlisten kan kenmerken; wanneer dit niet gebeurt, dan is het te vreezen dat deze nieuwe krisis niets anders dan onheil zal voortbrengen en het teeken van herleving zijn zal voor de clubs en allerlei revolutionaire woelingen en kuiperijen in de provincien.

In dien geest spreken de ministeriele bladen onzer hoofdstad. Het *Journal des Débats* dat zich reeds sedert twee dagen over het gebeurde te Madrid verheugd had, slaat heden een geheel anderen toon aan. Thans, nu hetzelve onderrigt is dat de aftreding van het verschrikte ministerie alleen veroorzaakt is door de weigering van een zestig- of zeventigtal officieren om op Segovia los te gaan, indien het land nog langer door een aan hetzelve afkeerig ministerie geregeerd wierd, en deze officieren, daarop gevangen zijn genomen, zoodat de bewerkers der beweging achter de grendels zaten toen deze beweging zelve voorviel, en nu het *Journal* overtuigd is dat de ommekeer geheel en al het karakter van algemeenheid, kracht, en vastheid mist, die men aan denzelven op grond der eerste depeche, had toegeschreven, heeft het al de achting voor dezen tweeden 18den brumaire verloren, en kan niets de toestand der zaken te Madrid, door eene altijd verwerpelijke militaire beweging voortgebragt, in zijn oog verschoonen.

De afgetreden ministers, van de verwarring van het oogenblik gebruik makende, zijn onedelmoedig genoeg om de menigte tegen de koningin en den generaal *Espartero* in het harnas te jagen, en den reeds zoo hagchelijken toestand van Spanje, en in het bijzonder de gisting van Madrid, nog te vergeren.

De gebeurtenissen die aanleiding tot de aftreding van het ministerie hebben gegeven, hebben op den dag dier aftreding zelven het onderwerp van onstuimige beraadslagingen in de cortes uitgemaakt, welke geeindigd zijn met de *eenparige* aanneming van een voorstel door de 133 tegenwoordig zijnde leden, ten doel hebbende om de militaire beweging, ten gevolge waarvan het ministerie van la Granja was afgetreden, op het ernstigst te wraken.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

Duitschland.

FRANKFORT, den 26sten Augustus.

De keizer en keizerin van Rusland hebben den 12den Augustus St. Petersburg verlaten, om derzelver voorgenomene reis naar het legerkamp in het zuiden van Rusland te aanvaarden.

De opperbevelhebbers, graven *von Woronzoff* en *Witt*, zijn reeds den 4den te Odessa aangekomen.

— Volgens brieven uit Warschau, had men daar nog niet alle hoop opgegeven, dat keizer *Nikolaas* dit jaar die hoofdstad bezoeken zou. Er heerschte onder de troepen in Polen eene ziekte van aanstekenden aard.

— Volgens berigten uit Berlijn tot den 21sten Augustus, begon de cholera, die ook reeds sedert eenigen tijd te Danzig heerschte, in de Pruissische hoofdstad meer toe te nemen. Men hield het dien ten gevolge niet voor onmogelijk, dat de herfstoefeningen van een deel des legers nabij Berlijn, waarvoor reeds toebereidselen gemaakt waren, geene plaats zouden hebben. Zoo dezelve echter voortgang hadden, meende men dat de koningen van Hanover en Wurtemberg dezelve zouden bijwonen.

— Nopens de verwoestingen, door het onweder van den 13den in de omstreken van Bern aangerigt, verneemt men de treurigste bijzonderheden. Inzonderheid heeft de overstrooming, door het hoog opzwellen der kleine rivieren veroorzaakt, vele menschen van have en goed en verscheiden hunner van het leven beroofd.

— De Keizer van Oostenrijk heeft den 16den, door verscheiden leden zijner familie vergezeld, een bezoek bij den aartshertog *Maximiliaan* te Ebenzweier afgelegd, na den vorigen dag te Ischl aan het feest der herstelling van zijne gemalin te hebben deelgenomen.

— De uit Palermo ontvangen berigten van den 10den dezer luiden gunstig omtrent de stemming in die stad, doch in de omliggende dorpen scheen de rust nog ver van hersteld te zijn.

In den nacht van den 12den is in eene der gevangenissen te Napels eene soort van oproer ontstaan, en hebben tien der ergste booswichten middel gevonden om van daar te ontvlugten.

Uit de Kerkelijke Staten schrijft men, dat te Faenza een ernstige twist tusschen de vrijwilligers en de burgers is uitgebroken, tot wier tusschenkomst de oostenrijksche militaire magt noodig was geweest.

Nederlanden.

BREDA, den 29sten Augustus.

Uit 's Gravenhage wordt van gisteren geschreven:

„Z. M. de Koning, benevens HH. KK. HH. prins en prinses *Frederik* der Nederlanden en Hoogstderzelver dochter, prinses *Louisa*, zijn gisteren avond van het Loo in deze residentie teruggekeerd."

— Uit Amsterdam schrijft men van den 28sten: „Gisteren is alhier met de stoomboot *Herkules* aangekomen, H. K. H. Mevr. de prinses *Albert* van Pruissen."

— Bij besluiten van Z. M. zijn benoemd:

Tot plaatselijken kommandant der 3de klasse te Delfzijl, de majoor *G. van Hoogenhuyze*, plaatsmajoor der 1ste klasse en fungerend plaatselijk kommandant aldaar.

Tot officieren van gezondheid der 2de klasse in het vaste kader van het geneeskundig personeel der landmagt, de officieren van gezondheid der 3de klasse, *H. Z. Waltersom*, van de afdeeling grenadiers, *J. W. Christan*, tijdelijk van de 2de klasse bij het bat. transporttrein, en *H. Deurink*, van de garnizoen- en hospitalendienst te Utrecht.

Tot officier van gezondheid der 2de klasse voor de militaire geneeskundige dienst in Westindië, de tijdelijke officier van gezondheid der 2de klasse, *J. van der Monde*, van de 8ste afdeeling.

Eervol is ontslagen, als tweede luitenant-kwartiermeester bij de 1ste afdeeling mobile noord brabandsche schutterij, de tweede luitenant-kwartiermeester der 12de afdeeling infanterie, *R. Poelman*.

— Zondag ochtend omstreeks vier ure is bewesten het dorp Scheveningen gestrand de plaizier kotter *Zoë*, toebehoorende aan den heer baron *Tuyl van Serooskerken*, te Hillegom, welke dien als kapitein bestuurde. Het gezelschap, dat met dit vaartuig een zeetogtje gedaan had en waarbij zich de secretaris der fransche legatie, de heer *Casimir Perier*, bevond, had den vorigen dag den kotter verlaten, die voor den wal ten anker lag [illegible] ten gevolge van den opkomenden west-noordwesten storm [illegible]. Twee man en een loods zijn, na in groot levensgevaar verkeerd te hebben, behouden aan wal gekomen en het vaartuig zit thans vrij hoog op het strand.

— Uit Kampen meldt men van den 25sten dezer, dat lieden die gemeenlijk wel onderrigt waren, weten wilden dat er concessie zoude verleend zijn tot eene geregelde stoomvaart op den IJsel.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *Augustus*) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 2½ pCt. 52⅝, 9/16; dito 5 pCt. 100 1/16; Kansb. *f* 22 7/16, ⅜; Amort.-Synd. 4½ pCt. 93¾, 5/8; dito 3½ pCt. 75¾; Handelm. 160½, 159½, ¾; Oost-Indie 5 pCt. 98 11/16, ⅝; Ard. van 85 £ 19, 18⅞; Met. 5 pCt. 100 1/16; Col. 19⅝.

Te Breda, bij BROESE EN COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.